

kuin rajakohtamerkinnoissä (s. 330—332) kielenhuollon kanta ei tule näkyviin, eikä tämä ole ainoa laatusensa kohta Konttisen itsensä mainitseman lisäksi. Sanasuositusten suhteen kirjan käyttäjä on hyvin epävarmalla pohjalla, hän ei tiedä mitkä sanat ovat yleisemmin hyväksytyjä ja käytettyjä, mitkä Raija Konttisen ehdotelmia.

2. Puhekielen *ulkoministeri* on edelleenkin virallisesti *ulkoasiainministeri*, *ulkoministeriö* *ulkoasiainministeriö*. Terho Itkonen on kritikoinut sanaa *lääkintöhallitus*, mutta niin kauan kuin se on laitoksen virallisena nimenä kielioppaiden ei ole syytä neuvoa käyttämään toista muotoa.

3. Virallisen kielenhuollon ohjeet valtion virastojen ja laitosten nimien kirjoittamisesta ovat olleet Konttisen saatavissa, ja niitä hän myös kirjansa sivulla 369 sotkuisesti referoi. Konttisen oma ohje on lyhyt ja ytimekäs: »virastojen, laitosten ja komiteoiden nimistä käytetään pientä alkukirjainta». Ohje kattaa näin yksityisetkin laitokset, jotka tuskin kuitenkaan muuttavat nimeään Konttisen ohjeen mukaiseksi.

4. Standardissa SFS 3481 (Maiden nimien tunnukset) *Tšekkoslovakia* on virallinen kirjoitusasu. Nimen voisi mielestäni vallan hyvin suomalaistaa *s:liseksi*, ja samoin voitaisiin ryhtyä jääkiekkoselostajien tapaan puhumaan tsekeistä, mutta asiasta olisi ensin virallisesti päätettävä. Kun sanoin »ei valtioiden virallisia nimiä noin vain voi muuttaa», tarkoitin että yksityisen henkilön ei ole syytä antaa niistä poikkeavia ohjeita.

5. Kun ajatellaan, miten aggressiivisesti Konttinen on kirjassaan ja lehtipolemikissa suhtautunut viralliseen kielenhuoltoon, tuntuu hämmästyttävältä että hän on jättänyt käymättä kiinni matkailusaarten nimien taivutukseen.

Kirjoitusasut *Rodos* ja *Majororka* eivät ole rinnasteisia. *h*-kirjain on Rodoksessa turha, sehän ei äänny ja alkukielinen nimikin on *Ρόδος*, ilman *h*:ta.

6. *nro*-lyhennettä on ehdotettu kyllä jo aikaisemminkin. Kirjaan voi vedosvai-

Edellisen johdosta

1. Kielenhuollon yleistä kantaa ei kaikin paikoin ole esitetty. Esimerkiksi selaisessa viime aikoina esillä olleessa asiassa

heessakin vielä tehdä korjauksia.

7. Konttinen on ilmoittanut pyrkineensä tähänastista selkeämpiin sääntöihin. Hänellä on kuitenkin SI-tunnuksille eri säännöt kuin lyhenteille. Ei ole kovinkaan kätevää, jos kielenkäyttäjät joutuu aina miettimään, onko kyseessä SI-tunnus vai lyhenne.

8. Konttisen pitäisi tietää, että Kielikello 1—5 on näköispainos.

9. Olen tutustunut Lauri Hakulisen kirjoitukseen »Muitten maitten». Hakulinen esittää siinä 40-luvun aineistoon nojautuen, että kaksitavuisten sanojen monikon genetiivimuodot *honkain, vanhain* jne. ovat vanhastavia, mutta pitempien sanojen vastaavat muodot *kielitieteilijain, urheilijain* jne. jopa suositettavia. Kyllä jälkimmäisiäkin nykyisin jo vierastetaan, eikä kielenkäyttäjät voi ymmärtää miksi *kansain* ei kelpaa, mutta *lukuisain* kyllä. Sen sijaan että luotti 40-luvun tietoihin Konttinen olisi voinut kuulostella nykyihmisten kielitajua.

10. *Laatikoihin* — *laatikkoihin*-asiassa Konttinen antaa kirjassaan yhtä hämärän ohjeen kuin virastoista puhuessaan: »Nykyisin kuitenkin suositetaan heikkoa astetta». Vastineessaan hän tukeutuu taas auktoriteetteihin. »Käytännön tutkimus» olisi tässäkin asiassa ollut paikallaan, myös lähteiden tarkempi lukeminen. Kyllä geminaatalliset asut *sammakkoihin, lom-pakkoihin, männikköihin* jne. ovat suositettavia siinä kuin heikkoasteisetkin muodot.

11. Nykysuomen käyttöoppaan luvun Sanajärjestys alussa sivulla 323 sanotaan: »sanan sijoittaminen tietyn tyyppisiin lauserakenteisiin ei ole kielioppisäännön määritetty; ei ole määritetty siksi että sanan sijainti lauseessa ei ratkaisevasti muuta ajatusta».

Valitan sivunumeroiden puuttumista. Nykysuomen käyttöoppaasta en ole pyrkinyt antamaan »vääristelyä, paikoin jopa totuuden vastaista» kuvaa. Päinvastoin olen pyrkinyt oikomaan Konttisen kirjan ohjeita ja väitteitä.

Aarre Huhtala